

Ίδρυση Σωματείου

Το δικαίωμα ενός προσώπου να συνεταιρίζεται, ιδρύοντας σωματεία απορρέει από το ίδιο το Σύνταγμα καθώς και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ποια είναι όμως η έννοια του «σωματείου» και πόσα άτομα χρειάζεται εκ του νόμου για να συσταθεί; Ποια η διαδικασία δημιουργίας – εγγραφής ενός σωματείου στο βιβλίο των σωματείων και ποια τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιέχει το καταστατικό του για να είναι έγκυρο; Επιτρέπεται η είσοδος νέων μελών ή η αποχώρηση των παλαιότερων; Πώς μπορεί να διαλυθεί ένα σωματείο; Αυτά είναι μερικά μόνο από τα ερωτήματα που συνήθως προκύπτουν σε όσους επιθυμούν να ιδρύσουν ένα σωματείο και στα οποία θα επιχειρήσουμε να δώσουμε απάντηση στο παρόν άρθρο.

Έννοια Σωματείου

Το σωματείο είναι μια ένωση προσώπων που επιδιώκει μη κερδοσκοπικό σκοπό και αποκτά νομική προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο σωματείων, το οποίο τηρείται στο Πρωτοδικείο της έδρας του. Για να συσταθεί ένα σωματείο χρειάζονται είκοσι (20) τουλάχιστον πρόσωπα με δικαιοπρακτική ικανότητα.

Στην πράξη συνήθως ιδρύονται σωματεία για την επιδίωξη πολιτιστικών σκοπών (πολιτιστικοί σύλλογοι), αθλητικών σκοπών (αθλητικά σωματεία), φιλανθρωπικών σκοπών, επιστημονικών ή επαγγελματικών σκοπών κ.ά.

Διαδικασία Ίδρυσης Σωματείου

Ως ελέγχθη ανωτέρω, προκειμένου να δύναται ένα σωματείο να συσταθεί απαιτείται η σύμπραξη, τουλάχιστον είκοσι (20) φυσικών προσώπων, τα οποία επιθυμούν να γίνουν μέλη του.

Για την ίδρυση του σωματείου, τα είκοσι (20) τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα, ήτοι τα ιδρυτικά μέλη αυτού, πρέπει να συντάξουν την ιδρυτική πράξη, με την οποία τα πρόσωπα δηλώνουν τη βούλησή τους για τη σύσταση του σωματείου, τη λειτουργία του με συγκεκριμένο καταστατικό και την εκλογή προσωρινής διοίκησης, η οποία θα το εκπροσωπεί έως την αναγνώρισή του από το Δικαστήριο.

Στη συνέχεια απαιτείται να συνταχθεί το καταστατικό του Σωματείου, το οποίο αποτελεί το έγγραφο που περιλαμβάνει τους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας του υπό ίδρυση σωματείου. Το καταστατικό προκειμένου να είναι έγκυρο οφείλει να μην έρχεται σε αντίθεση με τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του νόμου.

Ακολούθως, απαιτείται η εκλογή προσωρινής διοίκησης του σωματείου και ως εκ τούτου η σύνταξη του σχετικού πρακτικού, υπογεγραμμένο από τουλάχιστον είκοσι (20) μέλη. Κατόπιν της εκλογής της προσωρινής διοίκησης, συντάσσεται ο σχετικός κατάλογος μελών, έγγραφο το οποίο μαζί με την ιδρυτική πράξη και το καταστατικό, υπογράφονται από όλα τα μέλη και κατατίθενται από τον Πληρεξούσιο Δικηγόρο μαζί με τη σχετική αίτηση έγκρισης του καταστατικού και αναγνώρισης του σωματείου, στο αρμόδιο Δικαστήριο.

Ο αρμόδιος Δικαστής, αφού ελέγξει τα προσκομισθέντα σ' αυτόν έγγραφα, διατάσσει: 1. να δημοσιευθεί στον τύπο περίληψη του καταστατικού με τα ουσιώδη στοιχεία του (συνήθως σε μία καθημερινή εφημερίδα της Περιφερειακής Ενότητας του τόπου της έδρας του σωματείου και στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών),

2. να εγγραφεί το σωματείο στο βιβλίο των σωματείων. Η εγγραφή αυτή περιλαμβάνει το όνομα και την έδρα του σωματείου, τη χρονολογία του καταστατικού, τα μέλη της διοίκησης και τους όρους που την περιορίζουν. Το καταστατικό επικυρώνεται από τον Ειρηνοδίκη, κοινοποιείται στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών και κατατίθεται στο αρχείο του Πρωτοδικείου, λαμβάνοντας αριθμό συστάσεως, ο οποίος μαζί με το έτος ιδρύσεως, συνηθίζεται να αναγράφεται μαζί με την επωνυμία στη σφραγίδα του σωματείου.

Για να μπορέσει να λειτουργήσει το σωματείο και να συναλλάσσεται με τρίτα πρόσωπα, μετά την αναγνώρισή του, είναι απαραίτητη η απόδοση ΑΦΜ από την αρμόδια Δ.Ο.Υ και η πραγματοποίηση έναρξης εργασιών, ενέργειες που θα πρέπει να λάβουν χώρα εντός τριάντα (30) ημερών από την αναγνώριση του σωματείου.

Απαραίτητα Στοιχεία Καταστατικού

Το καταστατικό, για να είναι έγκυρο, πρέπει να καθορίζει:

1. το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα του σωματείου
2. τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους
3. τους πόρους του σωματείου
4. τον τρόπο της δικαστικής και της εξώδικης αντιπροσώπευσης του σωματείου
5. τα όργανα της διοίκησης του σωματείου, καθώς και τους όρους με τους οποίους καταρτίζεται και λειτουργεί η διοίκηση και παύονται τα όργανά της
6. τους όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η συνέλευση των μελών
7. τους όρους για την τροποποίηση του καταστατικού
8. τους όρους για τη διάλυση του σωματείου.

Είσοδος και Αποχώρηση Μελών

Όλα τα μέλη του σωματείου έχουν ίσα δικαιώματα. Ιδιαίτερα δικαιώματα απονέμονται ή αφαιρούνται με τη Συναίνεση όλων των μελών. Η ιδιότητα του μέλους, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, δεν επιδέχεται αντιπροσώπευση και δεν μεταβιβάζεται, ούτε κληρονομείται.

Η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται πάντοτε, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά.

Επιπλέον, τα μέλη του σωματείου έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν οποτεδήποτε από αυτό. Η αποχώρηση πρέπει να γνωστοποιείται τρεις τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει με το τέλος του. Όσοι έπαψαν να είναι μέλη του σωματείου δεν έχουν κανένα δικαίωμα στην περιουσία του, οφείλουν όμως να καταβάλουν την εισφορά τους ανάλογα με το χρόνο που παρέμειναν μέλη.

Η Αποβολή μέλους επιτρέπεται: 1. στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό ή/και 2. αν υπάρχει σπουδαίος λόγος και το αποφασίσει η γενική συνέλευση. Το μέλος που έχει αποβληθεί έχει το δικαίωμα να προσφύγει στον πρόεδρο των πρωτοδικών μέσα σε δύο μήνες

αφότου του γνωστοποιήθηκε η απόφαση, αν η αποβολή έγινε αντίθετα προς τους όρους του καταστατικού ή αν δεν υπήρχαν σπουδαίοι λόγοι για την αποβολή του.

Διοίκηση Σωματείου

Η διοίκηση του σωματείου, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, αποτελείται από μέλη του σωματείου.

Η συνέλευση των μελών αποτελεί το ανώτατο όργανο του σωματείου και αποφασίζει για κάθε υπόθεσή του που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου. Η συνέλευση, αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, ιδίως εκλέγει τα πρόσωπα της διοίκησης, αποφασίζει για την είσοδο ή την αποβολή μέλους, εγκρίνει τον ισολογισμό, αποφασίζει για τη μεταβολή του σκοπού του σωματείου, για την τροποποίηση του καταστατικού και για τη διάλυση του σωματείου.

Η συνέλευση έχει την εποπτεία και τον έλεγχο των οργάνων της διοίκησης και έχει το δικαίωμα οποτεδήποτε να τα παύει, χωρίς να θίγεται το δικαίωμά τους να απαιτήσουν την αμοιβή που έχει συμφωνηθεί. Το καταστατικό δεν μπορεί να περιορίσει το δικαίωμα της συνέλευσης να παύει τα όργανα της διοίκησης για σπουδαίους λόγους και ιδίως για βαριά παράβαση των καθηκόντων τους ή για ανικανότητα να ασκήσουν την τακτική διαχείριση.

Η διοίκηση συγκαλεί τη συνέλευση στις περιπτώσεις που ορίζει το καταστατικό ή κάθε φορά που επιβάλλεται από το συμφέρον του σωματείου. Η συνέλευση συγκαλείται, αν το ζητήσει ο αριθμός μελών που προβλέπει το καταστατικό. Αν δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη, τη σύγκληση μπορεί να ζητήσει το ένα πέμπτο των μελών με αίτηση όπου αναγράφονται τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν. Αν η διοίκηση δεν εισακούσει την αίτηση, ο πρόεδρος πρωτοδικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τους αιτούντες να συγκαλέσουν τη συνέλευση και να ρυθμίσει τα σχετικά με την προεδρία της.

Τέλος, η συνέλευση αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα. Απόφαση για θέμα που δεν αναγράφεται στην πρόσκληση είναι άκυρη. Αν όλα τα μέλη συναινέσουν εγγράφως σε ορισμένη πρόταση, μπορεί να ληφθεί απόφαση και χωρίς συνέλευση των μελών.

Διάλυση Σωματείου

Για να αποφασιστεί η τροποποίηση του καταστατικού ή η διάλυση του σωματείου χρειάζεται η παρουσία των μισών τουλάχιστον μελών και πλειοψηφία των τριών τετάρτων των παρόντων. Το σωματείο διαλύεται οποτεδήποτε με απόφαση της συνέλευσης των μελών.

Επιπροσθέτως, το σωματείο δύναται να διαλυθεί στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό.

Ακόμα, το σωματείο διαλύεται μόλις τα μέλη του μείνουν λιγότερα από δέκα.

Τέλος, το σωματείο δύναται να διαλυθεί με απόφαση του Πρωτοδικείου αν το ζητήσει η διοίκησή του ή το ένα πέμπτο των μελών του ή η εποπτεύουσα αρχή:

1. αν, επειδή μειώθηκε ο αριθμός των μελών του ή από άλλα αίτια, είναι αδύνατο να αναδειχθεί διοίκηση ή γενικά να εξακολουθήσει να λειτουργεί το σωματείο σύμφωνα με το καταστατικό
2. αν ο σκοπός του σωματείου εκπληρώθηκε ή αν από τη μακρόχρονη αδράνεια συνάγεται ότι ο σκοπός του έχει εγκαταλειφθεί

3. αν το σωματείο επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από εκείνον που καθορίζει το καταστατικό ή αν ο σκοπός ή η λειτουργία του σωματείου έχουν καταστεί παράνομοι ή ανήθικοι ή αντίθετοι προς τη δημόσια τάξη.

Η περιουσία σωματείου που διαλύθηκε δεν διανέμεται ποτέ στα μέλη του.

Το γραφείο μας ασχολείται με υποθέσεις ίδρυσης σωματείων και εταιρειών. Σας προσκαλούμε να ζητήσετε τη συμβουλή μας και να μας τιμήσετε με την εμπιστοσύνη σας αναθέτοντάς μας την υπόθεσή σας. Ακόμη και αν δεν γνωρίζετε από που πρέπει να ξεκινήσετε, εμείς θα σας κατευθύνουμε! Μην ξεχνάτε ότι η κάθε υπόθεση είναι μοναδική και σε καμία περίπτωση το παρόν άρθρο δε δύναται να αποτελέσει νομική συμβουλή για το ζήτημά σας, καθώς οι σωστοί χειρισμοί μιας υπόθεσης ποικίλουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης.

Εάν αναζητάτε Δικηγόρο για την ανάθεση της υπόθεσής σας, προκειμένου να σας συμβουλευόμαστε υπεύθυνα και να σας υποδείξουμε τις ενδεδειγμένες ενέργειες για την επίλυση του προβλήματός σας, σας προσκαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας καλώντας μας τηλεφωνικά ή αποστέλλοντάς μας σχετικό email στο info@sakellari.gr.

Σακελλάρη Πολυξένη

Δικηγόρος

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στον τομέα του Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου

Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 6944878594

Email: info@sakellari.gr